

**KAUNO 1-OSIOS MUZIKOS MOKYKLOS
FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO PAGRINDINIO MUZIKINIO UGDYMO
FORTEPIJONO PROGRAMA**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos pavadinimas Kauno 1-oji muzikos mokykla, trumpasis pavadinimas – 1-oji muzikos mokykla. Mokykla įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190144649.
2. Mokyklos teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
3. Mokyklos priklausomybė – Kauno miesto savivaldybės mokykla.
4. Mokyklos savininkė – Kauno miesto savivaldybė (toliau – Savininkas), kodas 111106319, Laisvės al. 96, LT-44251 Kaunas.
5. Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Kauno miesto savivaldybės taryba. Jos kompetenciją nustato Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
6. Mokyklos buveinė – J. Gruodžio g. 25, LT-44289 Kaunas.
7. Švietimo įstaigos grupė ir tipas – neformaliojo vaikų švietimo mokykla ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla.
8. Mokyklos pagrindinė paskirtis – neformaliojo vaikų švietimo grupės muzikinio ugdymo mokykla, formalųjį švietimą papildančio muzikinio ugdymo mokykla.
9. Mokyklos paskirtis – vaikų meninis bei muzikinis ugdymas pagal ilgalaikes ir kryptingas neformalaus švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas.
10. Formalųjį švietimą papildančio muzikinio ugdymo programa (toliau - Programa) parengta remiantis LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. Įsak. Nr. V-48 „Dėl rekomendacijų dėl meninio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo patvirtinimo“; LR Švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. Įsak. Nr. V-1214 „Bendrujų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu“.

II. PROGRAMOS SANDARA, TRUKMĖ, APIMTIS

11. Programą gali rinktis mokiniai, baigę FŠPU pradinio muzikinio ugdymo fortepijono programą, besimokantys pagal bendrojo ugdymo programas, norintys įgyti ir plėtoti muzikines kompetencijas.
12. Programą sudaro branduolio dalykai ir pasirenkamieji dalykai, kurių ugdymo turinys glaudžiai siejasi tarpusavyje.
13. Branduolio dalykai yra privalomi, pasirenkamieji – neprivalomi, juos mokykla siūlo atsižvelgdama į mokinių poreikius ir mokyklos galimybes.
14. Branduolio ir pasirenkamiesiems dalykams skiriamos valandos numatomos mokyklos ugdymo plane.
15. Programos trukmė – 4 metai.

16. Programos sandara:

Programa	Programos	Mokomasis dalykas	Trukmė	Savaitinių	Viso
----------	-----------	-------------------	--------	------------	------

	sudėtis			valandų skaičius	valandų per metus
Pradinio muzikinio FŠPU programa	Programos branduolys (privalomi dalykai)	Muzikavimas/ Fortepijonas	4 m. m.	2	70
		Solfedžio	4 m. m.	2	70
		Muzikos istorija	4 m. m.	1	35
		Ansamblinis muzikavimas 5-6 kl.	2 m. m.	0,5	17
		Akompanimentas 7-8 kl.	2 m. m.	0,5	17
	Pasirenkamieji dalykai	Antrasis muzikos instrumentas	1-4 m. m.	0,5-1	17-35
		Solinis dainavimas	1-4 m. m.	0,5-1	17-35

17. Programoje numatytų privalomųjų ir pasirenkamųjų dalykų turinys, turinio apimtis, mokinių pasiekimai formuluojami VI ir VII skyriuose.

18. Pagal šią Programą fortepijono, ansamblinio muzikavimo, akompanimento, antrojo muzikos instrumento, solinio dainavimo mokytojai rengia mokinio individualaus ugdymo planą kiekvienam pusmečiui, mokiniai ugdomi individualiai.

19. Kitų dalykų: solfedžio, muzikos istorijos turiniui įgyvendinti mokytojai rengia ilgalaikį (metų) planą. Ugdymas organizuojamas grupėje.

III. PROGRAMOS PASKIRTIS, TIKSLAS, UŽDAVINIAI, RENGIMO PRINCIPAI

20. Programos paskirtis – sudaryti palankias sąlygas sistemiskai plėtoti programą pasirinkusių mokinių bendrąsias muzikines, fortepijono dalykines bei kitas bendrąsias mokinio kompetencijas.

21. Programos tikslas – nuosekliai ir kryptingai ugdyti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus, asmenines galias, suteikti pasirinkto muzikos dalyko ir bendrąsias kompetencijas, kurių reikia produktyviam dalyvavimui šiuolaikiniame kultūriniame gyvenime ir pasirenkant profesiją.

22. Programos uždaviniai:

22.1. plėtoti mokinių prigimtinius muzikinius gebėjimus bei muzikos raiškos įgūdžius;

22.2. ugdyti mokymuisi visą gyvenimą reikalingas dalykines ir bendrąsias kompetencijas;

22.3. užtikrinti galimybę mokiniui, atsižvelgiant į jo poreikius, iš dalies pasirinkti programos turinį.

23. Programos rengimo principai:

23.1. individualizavimo – atsižvelgiama į mokinio pasiekimus, mokymosi ypatumus, gabumų raidą;

23.2. šiuolaikiškumo ir dermės – derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;

23.3. kūrybingumo ir iniciatyvumo – ugdomas mokinių kūrybinis mąstymas, atsakomybė už savo mokymosi rezultatus, muzikinės raiškos pasiekimų pristatymo visuomenei gebėjimai.

24. Programos įgyvendinimo metu ugdomos šios mokinių kompetencijos:

24.1. muzikavimo;

24.2. improvizavimo ir kūrybos pradmenų.

25. Kompleksinė įvairių muzikinių veiklų plėtotė svariai prisideda prie bendrųjų mokinio kompetencijų ugdymo:

25.1. iniciatyvumo ir kūrybingumo;

25.2. asmeninės;

25.3. socialinės;

25.4. komunikavimo;

25.5. mokėjimo mokytis;

25.6. kultūrinės;

IV. TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

26. Siekiant Programos dermės su kitomis muzikos krypties programomis, Programos dalyvių amžius, trukmė, rengimo principai, uždaviniai, mokymosi formos, struktūra, mokinių pasiekimai siejami su specializuoto ugdymo krypties programa (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymo programa), pagrindinio ugdymo muzikos dalyko bendrosiomis programomis.

27. Pagrindinė ugdymo forma – individuali/grupinė pamoka. Siekiant įgyvendinti konkrečios pamokos uždavinius, gali būti pasirenkami skirtingi pamokų tipai: techninė, kūrybinė, mišri pamoka, pamoka-repeticija.

28. Muzikavimo dalyko ugdymo turinys individualizuojamas (sudarant mokomąjį repertuarą) atsižvelgiant į mokinio gebėjimų ypatumus, pasiekimus, poreikius.

29. Branduolio ir pasirenkamųjų dalykų ugdymo turinys glaudžiai siejasi, taikoma tarpdalykinė integracija.

30. Mokytojas, siekdamas atskleisti mokinio individualybę, ugdymo proceso metu taiko įvairias mokymo(si) strategijas ir metodus:

30.1. informacinius;

30.2. praktinius;

30.3. kūrybinius;

30.4. demonstravimo;

30.5. integruoto ugdymo;

30.6. aktyviuosius mokymo metodus.

31. Siekiant užtikrinti mokymosi pažangą, kritinį mąstymą, ugdoma mokymosi mokyti kompetencija, skatinamas savarankiškas mokymasis.

32. Programai įgyvendinti kuriama šiuolaikinė mokymosi aplinka ir mokymo priemonės:

32.1. klasėje klavišinis muzikos instrumentas (pianinas ar fortepijonas), mokinio pasirinktas muzikos instrumentas, kompiuteris su interneto prieiga ir garso klausymosi įranga;

32.2. grupinių užsiėmimų patalpose – pianinas, mokyklinė lenta (interaktyvi lenta, vaizdo projektorius), kompiuteris su interneto prieiga, garso klausymosi įranga.

V. PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

33. Mokinių ugdymo pažanga ir pasiekimai vertinami pagal mokykloje galiojančią mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarką.

34. Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami mokinio pasiekimai su ankstesniais.

35. Vertinant atsižvelgiama į amžiaus tarpinių psichologinius ypatumus, individualius mokinio poreikius, individualią mokinio pažangą.

36. Mokinių ugdymo pažangai vertinti naudojama dešimtbalė sistema.

37. Taikoma mokinių įgytų gebėjimų patikrinimo formos (kontroliniai koncertai, įskaitos, egzaminai ir kt.) pagal mokyklos nustatytą tvarką.

38. Įvykdę Programoje numatytus reikalavimus, įvertinti teigiamais pažymiais mokiniai keliami į aukštesnę klasę.

VI. FORTEPIJONO PROGRAMOS TURINYS (BRANDUOLIO DALYKAI)

VI. I. MUZIKAVIMAS / FORTEPIJONAS

39. Muzikavimo paskirtis – tobulinti muzikavimo fortepijonu įgūdžius.

40. Muzikavimo tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

41. Muzikavimo uždaviniai:

- 41.1. gilinti muzikinius gebėjimus ir kūrybiškumą;
- 41.2. tobulinti instrumento valdymo įgūdžius;
- 41.3. tobulinti instrumento muzikinės kalbos vartojimo įgūdžius;
- 41.4. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

42. Muzikavimo veiklos sritys:

- 42.1. Muzikavimo technikos įvaldymas
- 42.2. Muzikos kūrinių interpretavimas
- 42.3. Muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

43. Muzikavimo mokymas:

- 43.1. muzikavimo mokymo trukmė – 4 mokslo metai;
- 43.2. pamokose mokiniai mokosi individualiai;
- 43.3. fortepijonui skiriamos 2 valandos per savaitę.

44. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikavimo technikos įvaldymas	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo įgūdžius	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnę repertuarą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius.	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikinės kalbos priemones; 1.1.2. Naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, gebėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. Įvardinti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius.	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. Naudoti ir gebėti paaiškinti muzikos instrumento galimybes formuojant kokybišką garsą.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnę muzikinį tekstą	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinių taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemones	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. Atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. Apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. Kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai); 2.1.4. Apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas; 2.1.5. Demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. Savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.
2.3. Improvizuoti ir kurti muzikines kompozicijas.	2.3.1. Žinoti improvizavimo ir komponavimo principus; 2.3.2. Išskirti muzikos kūrimo priemones ir būdus; 2.3.3. Pristatyti savo kūrybinę idėją ir jai įgyvendinti pasirinktas muzikos išraiškos

	priemonės; 2.3.4. Gebėti užrašyti ir viešai atlikti savo kūrinį.
3. Veiklos sritis – muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	3.1.1. Išbaigta atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos, miesto, šalies renginiuose; 3.1.2. Laikytis sceninės kultūros; 3.1.3. Dalyvaujant renginiuose (konkursuose, festivaliuose), žinoti jų paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.
3.2. Vertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Gebėti apibūdinti ir vertinti savo ar draugų atlikimą (išskiriant privalumus ir trūkumus); 3.2.2. Žinoti, stebėti ir vertinti aplinkoje vykstančius muzikinius reiškinius.

45. Rekomenduojama muzikavimo turinio apimtis:

45.1. muzikos kūrinių atlikimo įgūdžių tobulinimas: pagrindiniai garso išgavimo būdai, ritminis tikslumas;

45.2. muzikos kūrinių interpretavimas: sudėtingesnių muzikos kūrinių formų sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas, skaitymo iš lapo įgūdžių lavinimas, improvizacinių gebėjimų ugdymas;

45.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, kitų atlikėjų vertinimas, sceninės patirties kaupimas.

46. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

46.1. Mokinių individualių programų reikalavimai

Klasė	Pusm.	Etiudai	Polifonija	Stambi forma	Pjesės	Repertuaro kaupimas	Iš viso kūrinių	Atsiskaitymai
5	I	1	1	-	1-2	1-2	4-6	4-5 kūriniai per metus: etiudas, polifonija, stambi forma, 1-2 pjesės
	II	1	-	1	1-2	1-2	4-6	
6	I	1	1	-	1-2	1-2	4-6	4-5 kūriniai per metus: etiudas, polifonija, stambi forma, 1-2 pjesės
	II	1	-	1	1-2	1-2	4-6	
7	I	1	1	-	1-2	1-2	4-6	4-5 kūriniai per metus: etiudas, polifonija, stambi forma, 1-2 pjesės
	II	1	-	1	1-2	1-2	4-6	
8	I-II	1	1	1	1-2	1-2	5-7	<u>Baigiamasis egzaminas:</u> 1 dalis 2 kūriniai: etiudas, polifonija; 2 dalis 2 kūriniai: stambi forma, pjesė

46.2. Gamų reikalavimai

	5 klasė	6 klasė	7 klasė	8 klasė
Dur	Iki 4 ženklų abiem rankomis 4 oktavoje vienos krypties	Iki 5 ženklų abiem rankomis 4 oktavoje vienos krypties ir išsiskiriančios.	Iki 5 ženklų vienos krypties ir išsiskiriančios. Tercijomis,	Iki 5 ženklų vienos krypties ir išsiskiriančios. Tercijomis,

	ir išsiskiriančios.	Tercijomis, decimomis vienos krypties.	decimomis vienos krypties.	seksiomis, decimomis vienos krypties.
moll	Iki 4 ženklų abiem rankomis 4 oktavose vienos krypties.	Iki 5 ženklų abiem rankomis 4 oktavose vienos krypties.	Iki 5 ženklų vienos krypties.	Iki 5 ženklų vienos krypties.
Chromatinė	Abiem rankomis 4 oktavose vienos krypties.	Abiem rankomis 4 oktavose vienos krypties.	Vienos krypties.	Vienos krypties.
Arpedžio	Trumpieji: 4 garsų su apvertimais atskiriomis rankomis. Ilgieji: su apvertimais atskiriomis rankomis.	Trumpieji: 4 garsų su apvertimais abiem rankomis. Ilgieji: su apvertimais abiem rankomis.	Trumpieji: abiem rankomis. Ilgieji: su apvertimais abiem rankomis.	Trumpieji: abiem rankomis. Ilgieji: su apvertimais abiem rankomis. Laužyti: atskiriom rankomis.
D₇		D ₇ ilgasis be apvertimų atskiriomis rankomis.	Ilgieji: su apvertimais vienos krypties atskiriomis rankomis.	Ilgieji: su apvertimais vienos krypties abiem rankomis.
VII₇	-	-	Trumpieji: atskiriomis rankomis.	Trumpieji: abiem rankomis.
Akordai	Tonikos 4 garsų su apvertimais atskiriomis rankomis.	Tonikos 4 garsų su apvertimais abiem rankomis.	Tonikos 4 garsų su apvertimais abiem rankomis.	Tonikos 4 garsų su apvertimais abiem rankomis.

47. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

48. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr. 1

VI. II. SOLFEDŽIO

49. Solfedžio dalyko paskirtis – turtinti ir plėsti muzikinį akiratį, sudaryti galimybes orientuotis muzikos pasaulyje.

50. Solfedžio dalyko tikslas – sudaryti tam tikrą turimų įgūdžių ir žinių sistemą, padėti susivokti savo gebėjimuose ir poreikiuose.

51. Solfedžio dalyko uždaviniai:

51.1. formuoti muzikinės logikos pojūtį;

51.2. formuoti subtilaus muzikos suvokimo įgūdžius;

51.3. toliau plėsti ir lavinti kūrybinį pojūtį, suteikti žinių, mokėjimų ir įgūdžių, reikalingų asmeninei bei kūrybinei veiklai.

52. Solfedžio veiklos sritys:

52.1. Klausos lavinimas

52.2. Intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas

52.3. Ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas

52.4. Muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas.

53. Solfedžio dalyko mokymas:

53.1. solfedžio mokymo trukmė – 4 mokslo metai;

- 53.2. mokiniai solfedžio dalyko mokosi grupinėse pamokose;
 53.3. solfedžio dalykui skiriamos 2 valandos per savaitę;
 53.4. naudojama solfedžio dalykui skirta mokomoji literatūra, interaktyvios informacinės technologijos.

54. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – klausos lavinimas	
Nuostata – lavinant prigimtinę klausą, pritaikyti teorines muzikos žinias	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir suvokti gamų, jų rūšių gretinimus, melodinių vingių pasikeitimus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Gebėti atskirti natūralias, harmonines ir melodines gamas.	1.1.1. Išgirsti ir suvokti skirtumus tarp natūraliųjų, harmoninių ir melodinių gamų rūšių tonacijose iki 5 alteracijos ženklų.
1.2. Suvokti ir skirti harmoninį mažorą.	1.2.1. Išgirsti ir klausia atpažinti harmoninį mažorą, tonacijose iki 5 alteracijos ženklų.
1.3. Gebėti išgirsti ir atpažinti paprastuosius, charakteringus intervalus.	1.3.1. Išgirsti ir suvokti intervalus: didžiuosius ir mažuosius (d2, m2, d3, m3, d6, m6, d7, m7), charakteringus: padidintą kvartą ir sumažintą kvintą, tritonį dermėje.
1.4. Gebėti išgirsti pagrindinių laipsnių kvintakordus, keturgarsius akordus bei jų apvertimus.	1.4.1. Išgirsti ir klausia atpažinti pagrindinių laipsnių kvintakordus (T5, S5, D5) dermėje ir nuo garso. 1.4.2. Išgirsti ir klausia atpažinti D7 su apvertimais ir jų sprendimu tonacijose. 1.4.3. Išgirsti ir klausia atpažinti VII7 akordus dermėje.
2. Veiklos sritis – intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuoti atliekamą muziką	
Esminis gebėjimas – suvokti, siekti ir tiksliai intonuoti nežinomą tekstą, liaudies dainas, laipsnius, intervalus, akordus bei jų sprendimo būdus	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Gebėti tiksliai ir sąmoningai intonuoti.	2.1.1. Vienbalsių, dvibalsių pratimų, kanonų, dainų su tekstu, sutartinių dainavimas, nežinomo teksto solfedžiavimas. 2.1.2. Vienbalsių pratimų su chromatizmais ir moduliacijomis į pirmo laipsnio giminingumo tonacijas solfedžiavimas (supažindinimas). 2.1.3. Gamų iki 6 alteracijos ženklų ir jų laipsnių intonavimas. 2.1.4. Paprastųjų bei charakteringų intervalų, pagrindinių laipsnių akordų, D7 su apvertimais, VII7 ir jų sprendimų mažore, harmoniniame mažore ir minore intonavimas.
3. Veiklos sritis – ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas	
Nuostata – tobulinti ritmo bei pulsacijos tikslumą	
Esminis gebėjimas – paprastuose ir sudėtinuose metruose atpažinti bei atlikti įvairius ritminius darinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Gebėti atlikti ritminius darinius paprastuose, sudėtinuose, kintamuose bei mišriuose metruose.	3.1.1. Tvirtinti ritmo pojūtį naujų žinių pagrindu. 3.1.2. Sugebėti suvokti 2/4, 3/4, 4/4 metre esančias užduotis, jas panaudojant kūrybinėje išraiškoje. 3.1.3. Sugebėti suvokti 2/8, 3/8, 4/8, 6/8 metrus.
3.2. Gebėti analizuoti ritmą ir pasikeitimus.	3.2.1. Suvokti pasikartojančias ir skirtingas ritmines figūras naujuose ritminiuose elementuose. 3.2.2. Siekti sąmoningo ritmo figūrų jungimo į prasminius vienetus. 3.2.3. Mokėti užrašyti ritmą su gerai įsisavintais ritminiais elementais.

3.3. Gebėti ritmiškai ir melodiškai improvizuoti.	3.3.1. Individuali ir kolektyvinė ritminė-melodinė improvizacija. 3.3.2. Melodinių, ritminių, atsakomųjų frazių kūrimas išmoktais melodiniais ir ritminiais dariniais. 3.3.3. Atlikti dvibalsius ritmus įvairiais tempais.
4. Veiklos sritis – muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas	
Nuostata – muzikinio teksto analizavimas ir užrašymas, muzikinio rašto tobulinimas	
Esminis gebėjimas – sudaryti sąlygas įgytas teorines žinias pritaikyti praktikoje klausant, rašant, analizuojant	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
4.1. Gebėti suvokti muzikines sąvokas.	4.1.1. Suvokti mažorinę, minorinę dermes bei jos rūšių sąvokas, intervalų sąvokas, akordų sąvokas. 4.1.2. Suprasti ir gebėti užrašyti simetrišką melodiją, įsisavintus ritminius elementus, sudaryti akordus tonacijose, užrašyti laipsnių “grandinėles”, intervalus (prima, sekunda, tercija, kvarta, kvinta, seksta, septima, oktava). 4.1.3. Suprasti ir įsisavinti muzikinę terminologiją.
4.2. Gebėti užrašyti melodiją (melodinis diktantas), ritmą, akordus, intervalus, laipsnių sekas.	4.2.1. Išgirsti, nustatyti ir užrašyti garsaeilius, akordų junginius, apimančius T, S, D, D7 su apvertimais bei VII7 mažą ir sumažintą. Intervalų ir dermės laipsnius, melodinį diktantą su pagalbiniais ir pereinamaisiais chromatizmais, įvedant programą atitinkančias ritmo figūras.
4.3. Gebėti transponuoti, pritaikyti akompanimentą melodijai ir atvirksčiai.	4.3.1. Transponuoti nesudėtingus, mažos apimties muzikinius kūrinius keliais transponavimo aspektais. 4.3.2. Pasiūlytai ar savo sukurtai melodijai pritaikyti antrąjį balsą, akompanimentą ar atvirksčiai, panaudojant teorines žinias, įgytas solfedžio pamokose.

55. Solfedžio dalyko turinio apimtis

Kl. /Pusm	Žinios ir supratimas	Klausos lavinimas	Intonavimo pratybos, dainavimas, solfedžiavimas	Ritmo pojūčio ir kūrybinių įgūdžių lavinimas	Muzikinis raštas, sąvokos, muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas
5/I	Mažorinių ir minorinių dermių kartojimas ir įtvirtinimas; kvintų ratas; septakordas; D7 tonacijoje; transponavimas; ritminė figūra (ketvirtinė su tašku ir dvi šešioliktinės); 6/8 metras; nežinomo teksto solfedžiavimas ir dirigavimas; melodiniai, ritminiai diktantai.	Dermių garsaeilių atpažinimas;	Gamų, nežinomo muzikinio teksto, akordų, laipsnių solfedžiavimas.	Ritminiai ir melodiniai pratimai 3/8 metre; ritminės figūros panaudojimas muzikiniuose dariniuose.	Diezų ir bemolių eiliškumas, užrašymas; melodinių atkarpų užrašymas, kūrybinės užduotys.
5/II	Lygiagrečios tonacijos iki 4 ženklų; ritminė grupė – triolė; įvairios sinkopės; T ₅ – S ₅ – D ₅ su apvertimais; pd4 – IV, sm5 – VII.	D7 su apvertimais klausymas ir atpažinimas.	Akordų sudarymas ir tikslus intonavimas; intervalų intonavimas; gamų (C – a; G – e; F – d; D – h; B – g; A – fis; Es – c; E – cis; As – f) solfedžiavimas.	Triolės, sinkopės per takto brūkšnį panaudojimas muzikiniuose dariniuose.	Transponavimas paprastaisiais intervalais.
6/I	Paprastieji intervalai; Pad4 – VI, sum5 – II; ritminė	Intervalų, septakordo ir	Pad4, Sum5 su sprendimu,	Ritminių grupių su užlaikymais,	Sudaryti akordus,

	figūra – ritminės grupės su užlaikymais; tritonis; sinkopė su pauze; septakordas ir jo apvertimai.	apvertimų atpažinimas.	tritonio tikslus intonavimas tonacijose.	sinkopės su pauze ritminės pratybos.	charakteringus intervalus tonacijose, mokėti užrašyti.
6/II	Lygiagrečios tonacijos, bendravardės tonacijos; tonacijos su 5 ženklais: H – dur, gis – moll (nat., harm., melod.), Des – dur, b – moll (nat., harm., melod.) Pd2, sm7; harmoninis mažoras; lietuvių liaudies dainos – antrojo balso kūryba; metro/tonacijos nustatymas – sudarymas;	Skirti natūralųjį ir harmoninį mažorą; klausia nustatyti metrą ir tonaciją.	Intonuoti harmoninį mažorą tonacijose; tiksliai intonuoti lietuvių liaudies dainas.	Ritmiškai atlikti pasikartojančias ritmines figūras ritminiuose pratimuose ir muzikiniuose tekstuose.	Kūrybinės užduotys pritaikant antrąjį balsą lietuvių liaudies dainose.
7/I	Tonacijos su 6 ženklais, jų rūšys; smVII ₇ , mVII ₇ , smVII ₅ , smII ₅ ; keturios kvintakordų rūšys.	Išgirsti kvintakordus, VII, II laipsnio septakordą.	Intonuoti septakordus; gamas iki 6 ženklų: C – a; G – e; F – d; D – h; B – g; A – fis; Es – c; E – cis; As – f; H – gis; Des – b, Fis – cis; Ges – es.	Ritmiškai atlikti pasikartojančias ritmines figūras ritminiuose pratimuose ir muzikiniuose tekstuose.	Muzikinių štrichų terminologiją pritaikyti atliekant muzikos kūrinių.
7/II	Dvibalsis liaudies dainų dainavimas; Akordų junginiai tonacijose iki 3 ženklų; muzikos kūrinių analizavimas; enharmonizmai, chromatizmai pratimuose; sudėtiniai metrai; šešioliktinė pauzė ir įvairūs ritmai.	Išgirsti ir atpažinti dermes bei jų rūšis; įvardinti muzikoje metro pokyčius.	Tiksliai intonuoti dvibalses lietuvių liaudies dainas; akordų junginius.	Atlikti dvibalsius ritmus įvairiuose nurodytuose tempuose; ritminiai ir vokaliniai pratimai sudėtinuose metruose.	Gebėti užrašyti melodinius 8 taktų diktantus, akordus ir jų apvertimus, intervalus.
8/I	Pasiruošimas baigiamiesiems egzaminams. Temų kartojimas pagal bilietus: tonacijos iki 3 ženklų, akordai ir jų sudarymas, laipsnių sekos, intervalai, teorinė medžiaga, melodinis diktantas, solfedžiavimas, liaudies dainos.	Įtvirtinti muzikines žinias; Tonacijos: C – a; G – e; F – d; D – h; B – g, A – fis; Es – c.	Tikslus intonavimas ruošiamų muzikinių bilietų tonacijose.	Sukuria, užrašo nedidelės apimties ritmą, panaudojant įvairias ritmines figūras.	Užrašo 8 taktų vienbalsę melodiją; akordus ir jų apvertimus; intervalus.
8/II	Pasiruošimas baigiamiesiems egzaminams; mišrūs metrai, beiskeičiantys metrai.	Įtvirtinti muzikines žinias; Tonacijos: C – a; G – e; F – d; D – h; B – g; , A – fis; Es – c.	Tikslus intonavimas ruošiamų muzikinių bilietų tonacijose.	Dirigavimas įvairiuose metruose.	Užrašo 8 taktų vienbalsę melodiją; akordus ir jų apvertimus; intervalus.

56. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

57. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr. 2.

VI. III. MUZIKOS ISTORIJA

58. Muzikos istorijos paskirtis – susipažinti su muzikos meno raida.

59. Muzikos istorijos tikslas – ugdyti suvokimą muzikos, kaip estetinės vertybės, padedančios pažinti laikmetį bendrąja prasme, suvokti kompozitorių indėlį į muzikos lobyną.

60. Muzikos istorijos uždaviniai:

- 60.1. Supažindinti su muzikos istorinių epochų raida, kompozitoriais ir jų svarbiausiais bei ryškiausiais kūriniais;
- 60.2. Plėsti muzikinį akiratį, supažindinti su įvairių epochų muzikos žanrų ir formų raida, charakterizuoti stiliaus ypatumus, struktūrą;
- 60.3. Supažindinti su nacionalinėmis kompozicinėmis mokyklomis ir jų kūrėjais;
- 60.4. Įtvirtinti operos žanrą, remiantis Vakarų Europos klasikų kūryba, supažindinti su XX-XXI a. užsienio šalių muzika, lietuvių klasikine muzika ir jos raida istoriniu principu.

61. Veiklos sritys:

- 61.1. Muzikos kultūrinio konteksto supratimas
- 61.2. Muzikos kūrinių klausymas ir vertinimas.

62. Muzikos istorijos mokymas:

- 62.1. mokymosi trukmė – 4 mokslo metai;
- 62.2. mokiniai muzikos istorijos mokosi grupinėse pamokose;
- 62.3. muzikos istorijai skiriama 1 valanda per savaitę;
- 62.4. naudojama muzikos istorijos dalykui skirta mokomoji literatūra, elektroniniai vadovėliai, interaktyvios informacinės technologijos.

63. Mokinų pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikos kultūrinio konteksto supratimas	
Nuostata – pažinti muzikos istorijos raidą įvairiose epochose	
Esminis gebėjimas – gebėti atpažinti muzikos istorijos epochas, stilius, žanrus, formas, įvardyti ir charakterizuoti kompozitorius bei jų kūrybą istoriniais aspektais, domėtis muzikine kultūra	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Apibūdinti muzikos istorinių epochų raidą.	1.1.1. Suvokti ir gebėti apibūdinti kiekvienos epochos pagrindinius bruožus, gebėti jas atskirti. 1.1.2. Įvardinti kiekvienos epochos bruožus muzikiniame kontekste. 1.1.3. Gebėti įvardinti stilistinių epochų kompozitorius ir pagrindinius kūrybos bruožus.
1.2. Apibūdinti ir suvokti instrumentinės muzikos žanrą ir formą.	1.2.1. Gebėti apibūdinti įvairias instrumentinės muzikos formas, jų struktūrą, savybes.
1.3. Susipažinti su nacionalinėmis kompozicinėmis mokyklomis, jų pagrindiniais bruožais.	1.3.1. Įvardinti romantizmo kompozicines mokyklas ir jų kūrėjus, žinoti esminius skirtumus ir bruožus: rusų, prancūzų, italų mokyklų. 1.3.2. Suvokti romantinės operos žanrą.
1.4. Gebėti formuoti tautinę savimonę.	1.4.1. Susipažinti su lietuvių muzikos istorijos ištakomis ir muzikine kultūra.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių klausymas ir vertinimas	
Nuostata – atpažinti ir apibūdinti klausomus muzikos kūrinius	
Esminis gebėjimas – gebėti skirti klausomų muzikinių kūrinių stilistines epochas, žanrą, kontekstą, atpažinti kompozitorių kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Apibūdinti klausomus muzikinius kūrinius.	2.1.1. Žinoti klausomų muzikinių kūrinių stilistines epochas. 2.1.2. Atpažinti klausomų muzikinių kūrinių pagrindines temas. 2.1.3. Atpažinti klausomų muzikinių kūrinių žanrus.
2.2. Gebėti atpažinti klausomų kompozitorių kūrinius.	2.2.1. Žinoti klausomų muzikinių kūrinių kompozitorius, jų kūrybą.

64. Muzikos istorijos turinio apimtis

Kl./Pusm.	Žinios ir supratimas	Muzikos kultūrinio konteksto supratimas	Muzikos kūrinių klausymas ir vertinimas
5/I	Muzikos stilistinių epochų raida; Senosios muzikos apžvalga. Antika, Viduramžiai. Renesansas; Ž.B.Liuli – baletas; K.Montverdis – opera; Barokas: A.Vivaldis; G.F.Hendelis; J.S.Bachas; muzikos instrumentai: vargonai, klavesinas, smuikai; Klasicizmas; simfoninis orkestras; J.Haidnas; V.A.Mocartas; L. van Bethovenas.	Žinoti ir suvokti muzikos stilistines epochas ir jų žymiausias kūrėjus.	Klausyti ir atpažinti svarbiausius Viduramžių, Renesanso, Baroko, Klasicizmo epochų kompozitorių kūrinius.
5/II	Romantizmas. F.Šopenas; F.Listas, N.Paganinis; N.Rimskis-Korsakovas; Dž.Rosinis; R.Vagneris; B.Smetana; K.Sen-Sansas; M.Musorgskis; Lietuvių liaudies muzikos kultūra; Lietuvių chorinė muzika; M.K.Čiurlionis; XX a. S.Prokofjevas, I.Stravinskis, Dž.Geršvinas, M.Ravelis, B.Britenas, K.Orfas.	Susipažinti ir gebėti skirti Romantizmo epochos stiliaus bruožus; Įsisavinti lietuvių muzikos kultūros ypatybes.	Klausyti ir atpažinti Romantizmo, XX a. muzikinius kūrinius, jų temas bei lietuvių liaudies muziką.
6/I	Viduramžių epocha; Renesanso epocha; Barokas: pagrindinių muzikos žanrų formavimosi epocha. Operos ir instrumentinės muzikos raida; J.S.Bacho kūriniai vargonams; Klasicizmas. Vienos klasikai; J.Haidnas; Klasikinė simfonija, sonatinis simfoninis ciklas. Klasikinis orkestras.	Suvokti svarbiausius Viduramžių ir Renesanso epochų stilistinius bruožus; Susipažinti su Baroko, Klasicizmo epochomis bei jų atstovais muzikoje.	Klausyti ir atpažinti Baroko ir Klasicizmo epochos kompozitorių kūrinius.
6/II	V.A.Mocarto gyvenimas ir kūryba: operos, simfoninė kūryba, sonatos, Requiems; L. van Bethovenas: gyvenimas ir kūryba: kūriniai fortepijonui, simfoninė muzika; Romantizmas: F.Šubertas – vokalinė, simfoninė, fortepijoninė muzika; F.Šopenas: gyvenimas ir fortepijoninė muzika; R.Šumanas: gyvenimas ir fortepijoninė muzika; N. Paganinis: gyvenimas ir kūryba.	Gebėti orientuotis svarbiausiose įvardintų epochų muzikos žanruose.	Klausyti, atpažinti ir įvardinti Klasicizmo, Romantizmo epochų kūrėjų kūrinius.
7/I	Rusų nacionalinė mokykla. P.Čaikovskis: gyvenimas ir kūryba, operos, baletai, fortepijoninė muzika; Čekų nacionalinė mokykla. B.Dvoržakas, B.Smetana; Norvegų nacionalinė mokykla. E.Grygas; Romantinė opera: K.M.Veberis ir vokiška opera; Prancūzų opera: Ž.Bize, Š.Guno; Italų opera: Dž.Rosinis; Dž.Verdis: kūryba, žymiausios operos; Dž.Pučinio gyvenimas ir kūryba; R.Vagneris ir jo kūryba.	Gebėti apibūdinti ir analizuoti skirtingas nacionalines mokyklas.	Apibūdinti išgirstų muzikos kūrinių meninį kontekstą ir nusakyti, kuriai nacionalinei mokyklai priklauso.
7/II	XX a. muzikos charakteristika; Impresionizmas. K.Debiusi, M.Ravelis. Ekspresionizmas. Naujoji Vienos mokykla ir jos atstovai; Neoklasicizmas. S.Prokofjevas, I.Stravinskis; Vokiečių neoklasikai. P.Hindemitas, K.Orfas, O.Mesianas, B.Britenas; Muzikinis avangardas: serializmas, aleatorika, sonoristika; Minimalizmas, postmodernizmas, elektroninė muzika ir kūrėjai; Džiazas ir populiarioji muzika.	Gebėti apibūdinti ir įvertinti XX a. muzikos charakteristiką bei stilistinius bruožus	Atpažinti ir įvertinti XX a. muziką
8/I	Lietuvos muzikinė kultūra XVI-XIX a.; Tautinės muzikos raida. J.Naujalis, Č.Sasnauskas, M.Petrauskas, St.Šimkus; M.K.Čiurlionis; Tarpukario Lietuvos muzikinis gyvenimas. J.Gruodis; Lietuvos išėivija;	Analizuoti Lietuvos muzikinės kultūros stilistinius ypatumus.	Klausyti ir įvertinti muzikines temas ir bei gebėti atpažinti lietuvių kultūrai svarbius kūrėjus.

	Pokario Lietuvos muzikinis gyvenimas; B.Dvarionas; St.Vainiūnas; E.Balsys; J.Juzeliūnas; V.Klova.		
8/II	XX a. muzikos reiškiniai lietuvių muzikoje; Kompozitoriai minimalistai: B.Kutavičius, O.Balakauskas, F.Bajoras; G.Kuprevičius; A.Martinaitis, M.Urbaitis, O.Narbutaitė, V.Bartulis, R.Kabelis, Š.Nakas, R.Mažulis, N.Valančiūtė.	Apibūdinti esminius reiškinius, kurie būdingi XX a. lietuvių muzikos kultūroje.	Klausyti ir vertinti XX a. muziką, ieškant sąsajų su dabartyje klausomais muzikiniais kūriniais.

65. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

66. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.3.

VI. IV. FORTEPIJONINIS ANSAMBLIS

67. Ansamblio dalyko paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus, suteikti ir tobulinti ansamblinio muzikavimo patirtį.

68. Ansamblio dalyko tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio muzikavimo, ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškumui.

69. Ansamblio dalyko uždaviniai:

69.1. pažinti ansamblių kūrinų repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

69.2. ugdyti mokinių artistišumą, kaupti sceninės kultūros patirtį;

69.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;

69.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui, pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

70. Ansamblio veiklos sritys:

70.1. Ansambliško ugdymas

70.2. Kūrinių interpretavimas ansamblyje

70.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

71. Fortepijoniniai ansambliai gali būti:

71.1. 4 rankų - 2 mokiniai;

71.2. 4 rankų - mokinys ir mokytojas;

71.3. 6 rankų - 3 mokiniai;

71.4. 6 rankų - 3 atlikėjų - mokinių ir mokytojų sudėtis;

71.5. 8 rankų - 4 mokiniai;

71.6. 8 rankų - 4 atlikėjų - mokinių ir mokytojų sudėtis.

72. Fortepijoninio ansamblio mokymas:

72.1. mokymosi trukmė – 2 mokslo metai;

72.2. ansambliui skiriama 0,5 valandos per savaitę;

72.3. grojant fortepijoniniame ansamblyje ugdomas poreikis repetavimui grupėje, bendravimui ir bendradarbiavimui;

72.4. žadinama mokinio kūrybinė iniciatyva ir vaizduotė, plečiamas muzikinis akiratis;

72.5. atliekant kūrinius, daugiausia dėmesio skiriama teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos ir kūrinių interpretavimui ansamblyje.

73. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – ansambliško ugdymas	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirties	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti muzikos kūrinio nuotaiką.	1.1.1. Apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką.
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinį.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.

2. Veiklos sritis – kūrinų ansamblinis interpretavimas	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 2.1.2. Paašškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinų emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.
2.3. Klausytis ir kontroliuoti savo ir kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių balsus ar instrumentus.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose (pasirodymuose) scenoje	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Laikytis sceninės kultūros; 3.1.2. Kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą.

74. Fortepijoninio ansamblio turinio apimtis:

74.1. ansamblio pojūčio lavinimas – sceninės patirties pradmenys, gebėjimas girdėti ir vertinti save ir kitus ansamblio dalyvius;

74.2. muzikos kūrinų interpretavimas – nesudėtingų ansamblinių muzikos kūrinų formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

74.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrinų viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

75. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Klasė	Pusmetis	Kūriniai	Atsiskaitymo formos
5	I	1 kūrinys	1 kūrinys, įskaita
	II	1-2 kūriniai	1 kūrinys, kontrolinis koncertas
6	I	1 kūrinys	1 kūrinys, kontrolinis koncertas
	II	1 -2 kūriniai	1 kūrinys, viešas koncertas

76. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

VI. V. AKOMPANIMENTAS

77. Akompanimento dalyko paskirtis – suteikti mokiniui akompanavimo fortepijonu pradmenis, siekiant išplėsti muzikinės saviraiškos galimybes.

78. Akompanimento dalyko tikslas – įdiegti pirmuosius praktinius akompanavimo įgūdžius, leidžiančius mokiniui pakankamai profesionaliai akompanuoti solistui, pasirengiant plačiai muzikinei veiklai.

79. Akompanimento dalyko uždaviniai:

79.1. lavinti akompanavimo ir ansamblinio girdėjimo gebėjimus;

79.2. ugdyti muzikinį jautrumą intonacijai;

79.3. mokyti orientuotis muzikinėje literatūroje;

79.4. ugdyti kūrybinę iniciatyvą ir įvairiapusį dalyvavimą muzikinėje veikloje.

80. Akompanimento veiklos sritys:

80.1. Akompanavimo įgūdžių įvaldymas

80.2. Kūrinių interpretavimas, akompanuojant solistui

80.3. Mokinio, kaip akompanatoriaus, raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

81. Akompanuoti galima :

81.1. vokalui;

81.2. styginiams instrumentams;

81.3. pučiamiesiems instrumentams.

82. Akompanimento dalyko mokymas:

- 82.1. mokymo trukmė – 2 mokslo metai;
- 82.2. pamokose mokiniai mokosi individualiai;
- 82.3. akompanimentui skiriama 0,5 valandos per savaitę;
- 82.4. numatomos akompaniatoriaus valandos: 0,5 val. per savaitę.

83. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – akompanavimo įgūdžių įvaldymas	
Nuostata – įgyti akompanavimo pradmenis	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą, akompanuojant solistui	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Suvokti skirtumą tarp solinio grojimo ir akompanavimo.	1.1.1. Gebėti visada girdėti solisto partiją; 1.1.2. Žinoti akompanavimo skirtumus įvairiems instrumentams ir vokalui.
1.2. Gebėti tinkamai atskleisti akompanimento partijos reikšmę.	1.2.1. Įvaldyti įvairią faktūrą ir muzikinę sintaksę; 1.2.2. Suvokti akompanimento partijos išsamuosius momentus ir polifoniškumą.
1.3. Derinti savo veiksmus su solistu.	1.3.1. Perprasti vokalinės kalbos bei instrumentų specifikos ypatumus; 1.3.2. Suvokti solisto sumanytą, nuspėti jo atlikimo niuansus ir mokėti prie jų prisitaikyti.
2. Veiklos sritis – kūrinių interpretavimas	
Nuostata – išraiškingas repertuaro atlikimas	
Esminis gebėjimas – atlikimo metu taikyti visas akompanimento raiškos priemones kūrinio turinio atskleidimui	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tinkamai atlikti akompanimento partiją.	2.1. Žinoti savo partijos ritmiką, dinamiką, štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinio charakterį ir nuotaiką.	2.2.1. Mokėti tinkamai atlikti savo partijos solines vietas, atskleidžiančias kūrinio turinį; 2.2.2. Pabrėžti akompanimento polifoniškumą; 2.2.3. Suvokti akompanimento bosų linijos reikšmę.
2.3. Akompanimento pagalba sukurti išbaigtą kūrinio dramaturgiją.	2.3.1. Suvokti ir sukurti meninę kūrinio visumą; 2.3.2. Mokėti papildyti ir inspiruoti atlikėją, perteikiant kūrinio turinį.
3. Veiklos sritis – akompaniatoriaus raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose, konkursuose, festivaliuose, kituose renginiuose mieste, mokykloje	
Esminis gebėjimas – akompanuoti instrumentalistams bei vokalistams koncertinėje veikloje	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Atlikti scenoje koncertinį repertuarą, akompanuojant solistui.	3.1.1. Mokėti tinkamai elgtis scenoje, derinant savo veiksmus su atlikėju; 3.1.2. Kokybiškai atlikti akompanimento partiją, keičiant ją pagal atlikėjo interpretacijos niuansus.
3.2. Dalyvauti įvairiuose muzikiniuose šeimose, mokyklose, mieste, respublikos, užsienio renginiuose.	3.2.1. Suvokti ir analizuoti koncertinius pasirodymus, siekiant taisyti pasitaikiusius atlikimo netikslumus; 3.2.2. Numatyti tolesnę veiklą, ją derinti su solistu.

84. Akompanimento dalyko turinio apimtis:

- 84.1. mokoma girdėti solistą - derinti intonavimą, ritmiką, agogiką, dinamiką su solisto partija;
- 84.2. plečiamos interpretacinės galimybės, aktyvinant vaizduotę, abipusiai keičiantis idėjomis su solistu;

84.3. stiprinamas poreikis bendrauti, bendradarbiauti ir ieškoti platesnių muzikinės saviraiškos būdų, reiškiantis socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

85. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Klasė	Pusmetis	Kūrinių skaičius	Vertinimo formos
7	I	1 kūrinys	1 kūrinys, įskaita
	II	1 kūrinys	1 kūrinys, kontrolinis koncertas
8	I	1 kūrinys	1 kūrinys, kontrolinis koncertas
	II	2 kūriniai	2 kūriniai, viešas koncertas

86. Mokinių atsiskaitymai ir egzaminai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

VII. LAISVAI PASIRENKAMI DALYKAI

VII. I. ANTRASIS MUZIKOS INSTRUMENTAS

87. Antrojo muzikos instrumento paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti antrojo muzikos instrumento muzikavimo patirtį.

88. Antrojo muzikos instrumento tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti antrojo muzikos instrumento muzikavimo žinių ir įgūdžių.

89. Antrojo muzikos instrumento uždaviniai:

89.1. sudaryti galimybes mokiniams pažinti ir kitus muzikos instrumentus;

89.2. ugdyti ir tobulinti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius ir atskleisti jo pritaikymo galimybes;

89.3. skatinti mokinių iniciatyvą ir kūrybiškumą.

90. Veiklos sritys:

90.1. Grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių formavimas

90.2. Muzikos kūrinių interpretavimas

90.3. Muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

91. Antrojo muzikos instrumento mokymasis:

91.1. antruoju muzikos instrumentu galima pasirinkti vieną iš mokykloje mokomų muzikos instrumentų: styginių, pučiamųjų, mušamųjų, liaudies muzikos instrumentų, akordeoną, gitarą;

91.2. antrojo muzikos instrumento mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 mokslo metų;

91.3. skiriama 0,5-1 valanda per savaitę pagal mokyklos finansines galimybes;

91.4. antrojo muzikos instrumento pamokose mokiniai mokosi individualiai;

91.5. styginių, pučiamųjų, mušamųjų, liaudies muzikos instrumentų pamokoms skiriamos akompaniatoriaus valandos – 0,5 valandos per savaitę.

92. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių formavimas	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju muzikos instrumentu patirties	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą muzikinį kūrinių antruoju instrumentu	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžių.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 1.1.2. Pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. Suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną.
2. Veiklos sritis - muzikos kūrinių interpretavimas	
Nuostata – siekti pajusti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti nesudėtingos faktūros muzikos kūrinius	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį

2.2. Raiškiai perteikti kūrybinių emocijas.	2.2.1. Pažinti ir nusakyti dinaminčius ženklus; 2.2.2. Apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrybinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis - muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje	
Nuostata – dalyvauti koncertuose, pasirodymuose scenoje	
Esminis gebėjimas – koncerte pasirinktu muzikos instrumentu atlikti programą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste.
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju muzikos instrumentu.

93. Rekomenduojama antrojo muzikos instrumento turinio apimtis:

93.1. muzikos kūrybinių atlikimo technikos lavinimo pratybos – instrumento ir pagrindinių garso išgavimo būdų pažinimas, taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas, ritminis tikslumas;

93.2. muzikos kūrybinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrybinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

93.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – kūrybinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

93.4. rekomenduojamas kūrybinių skaičius per mokymosi metus – 4–6 skirtingo charakterio kūrybiniai.

94. Mokinų atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

VII. II. SOLINIS DAINAVIMAS

95. Solinio dainavimo paskirtis – ugdyti bendruosius muzikinius gebėjimus, formuojant savitą instrumentą – balsą.

96. Solinio dainavimo tikslas – paruošti mokinį, gebantį meniškai interpretuoti kūrybinį, ugdyti kūrybingą, dainavimo meną suvokiančią asmenybę.

97. Solinio dainavimo uždaviniai:

97.1. formuoti meninius dainavimo įgūdžius ir vykdyti meninę praktiką;

97.2. lavinti muzikinės išraiškos priemones ir techninius atlikimo įgūdžius;

97.3. supažindinti su žanrų įvairove.

98. Solinio dainavimo veiklos sritys:

98.1. Solinio dainavimo vokalinių įgūdžių lavinimas

98.2. Muzikos kūrybinių suvokimas ir perteikimas

98.3. Įsitraukimas į socialinę kultūrinę aplinką.

99. Solinio dainavimo mokymasis:

99.1. mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 mokslo metų;

99.2. skiriama 0,5 - 1 valanda per savaitę;

99.3. pamokose mokiniai mokosi individualiai;

99.4. skiriamos akompaniatoriaus valandos – 0,5 valandos per savaitę.

100. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - solinio dainavimo vokalinių įgūdžių lavinimas	
Nuostata – gilinti taisyklingus vokalinius įgūdžius	
Esminis gebėjimas – atlikti pora nesudėtingų vokalizų, lietuvių liaudies dainas arba dainelės	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Lavinti balsą ir vokalinius įgūdžius.	1.1.1. Suvokti balso valdymo techniką; 1.1.2. Vokalinių gebėjimų analizė ir jų vystymas.

1.2. Formuoti taisyklingą kvėpavimą.	1.2.1. Formuoti garso atramas, kantileninį garsų jungimą.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių suvokimas ir perteikimas	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas	
Esminis gebėjimas – perteikti kūrinio vaizdinį ir emocinį potencialą	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Suvokti kūrinio stilių bei formą.	2.1.1. Siekti kūrinių interpretacinio išbaigtumo, formuoti meninį stilių.
2.2. Ugdyti kūrybiškumą, siekiant tikslingos meninės išraiškos.	2.2.1. Gebėti meniškai interpretuoti ir atlikti kūrinių; 2.2.2. Savarankiškai interpretuoti kūrinių.
3. Veiklos sritis – įsitraukimas į socialinę kultūrinę aplinką	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje	
Esminis gebėjimas – estetiškai ir meniškai atlikti programą renginiuose	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti renginiuose.	3.1.1. Koncertinė, sceninė, meninė veikla.
3.2. Kritiškai vertinti koncertinius pasirodymus.	3.2.1. Gebėti įvertinti savo ir kitų atliekamus muzikinius kūrinius.

101. Solinio dainavimo turinio apimtis:

101.1. solinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;

101.2. solinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų formų kūrinių pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

101.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – viešas kūrinių atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;

101.4. parenkant repertuarą, atsižvelgiama į mokinių amžiaus ir balso ypatumus;

102. Rekomenduojamas kūrinių skaičius per mokymosi metus:

Klasė	Pusm.	Kūrinių skaičius per mokslo metus		Atsiskaitymo formos	
		Vokalizai	Dainos	Techninė įskaita (atsiskaitoma mokytojui)	Kontrolinis koncertas
5	I	2	1-2	Vokalizai	1-2 kūriniai mintinai
	II	2	1-2	Dainos	1-2 kūriniai mintinai
6	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	1-2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos	2 kūriniai mintinai
7	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos, arija	2 kūriniai mintinai
8	I	1-2	2-3	Vokalizai, dainos	2 kūriniai mintinai
	II	1-2	2-3	Dainos, stambios formos kūriny	2 kūriniai mintinai

103. Mokinių atsiskaitymai organizuojami vadovaujantis mokykloje galiojančia mokinių atsiskaitymų ir egzaminų organizavimo tvarka.

104. Rekomenduojamos literatūros sąrašas (pagal klases) – priedas Nr.4.